

ČERNÁ KREV

Břetislav
OLŠER

BŘETISLAV OLŠER

ČERNÁ

KREV

*(České variace na temnou minulost,
zločinecké geny, mstu, petting
a bosé nohy v parku)*

Drahé sestře Daně, s níž jsme už zbyli jen sami dva, a která se mi s láskou snaží nahradit naše nenahraditelné rodiče i brášky.

B. O.

© Břetislav Olšer, 2006, 2012

2. vydání

© EN FACE, 2012

Vydal Mgr. Radim Polášek, Vydavatelství EN FACE

Zámecká 4, 702 00 Moravská Ostrava www.enface.cz

ISBN 978-80-87264-09-6

PŘEDMLUVA

Ani po dokončení této knížky si nejsem jist, jestli jsem napsal román či novelu. Jakékoli dané formy, normy, platformy a reformy se mi vždycky přičily. Rád fabuluji a držím se rčení, které jsem slyšel ve Vietnamu: „Není těžké namalovat tygra, mnohem těžší je nakreslit jeho kosti!“

A od této moudrosti je už blízko k zásadní literární pravdě, že spisovatel není ten, kdo okopíruje svůj obraz v zrcadle, ale ten, kdo se umí vcítit do života jiných lidí. A tomuto principu se snažím alespoň přiblížit.

Pokouším se být jako sochař, jenž nejdříve vytvoří kostru budoucí postavy z drátů; teprve ty začne oplácávat hlinou a modelovat. Až poté hledá ten ideální tvar a cizeluje ho do nejmenších detailů. Já mám v hlavě napřed osnovu příběhu, do níž vetkávám životy svých postav.

Jak z husté mlhy se mi vynořují jejich siluety, tváře, gestikulace rukou, formuji charaktery těchto postav, jejich vášně, chutě i city a sám se snažím do nich převtělit. Někdy žiji i několik osudů najednou. Ta šířavá empatie a schizofrenie v jednom je vyčerpávající, takže čas od času bývám na těle i na duchu rozlámanější, než pověstné synkovo kolečko.

Nakonec však své postavy vytvořím a ony začnou žít svým vlastním životem. Mnohdy nejvíc překvapí mě samotného; někdy se konec jejich příběhů i já dozvím, až když dopíšu poslední stránku.

A pokud bude někomu připadat, že z této knihy cítí mnohé mé biografické prvky, mohu ho ujistit, že všechny osoby a obsazení v ní jsou zcela fiktivní. Podobnost osudů a jmen je čistě náhodná. Ne, nejsem to já, v žádné z vyobrazených figur a figurek. Bohužel ani v tom dobrém, naštěstí ani v tom špatném.

Šlechtné vlastnosti mých hrdinů jsou jen obrazem mého snu o vlastním charakteru. Přání je i zde otcem myšlenky. A co se týká špatností mých postav? Je to jen zaklínadlo a hlas naděje, že se mi tyto zhoubné rysy jednou provždy vyhnou, stejně jako členství v některém ze spolků naprosto zbytečných lidí.

A naděje přece umírá předposlední. Poslední je na řadě člověk...

I.

LIDI A LIDIČKY

Tel Aviv halil dusivý chamsin z Judské pouště a změnil město v neostrou zažloutlou pohlednici. Také na ranvejích Ben Gurionova letiště omezil písečný opar povážlivě viditelnost a řídicí věž připomínala dezorientovaného robota, popelícího se na uprášeném parkovišti. Ve skřípavé skořicové mlze se strašidelně rozplývala i futuristická silueta boeingu na pravidelné lince do Prahy.

Jako by toho nebylo málo, že rakety Hizballáhu už začaly dopadat i mezi Haifu a Tel Aviv. Nervozita a vztek všech na všechny a na vše ovládly také letištní halu. Vnitrostátní lety byly zrušeny a v obřím rentgenovacím tunelu mizela hlemýždím tempem jen zahraniční zavazadla. Check pointy obléhali popudliví a detektory pípavě lustrovaní cizinci, zlovorně prskající při každém hebrejském hlášení o zpožděných letech, znějícím jako čtení žalmů z Tóry na pokračování.

Staré německé Židovky reagovaly klidně, uměly ivrit i jidiš a ke všemu věděly, že nic horšího než úplné zničení šo' a je v životě už stejně nemůže potkat. Zámožské vdovy byly zaujaty svými šperky; prsty měly tak překarátovány, že si po kondolencích za své oligarchické manžely málem musely dávat na tricepsy octanové zábaly.

Skupinka chasidů se utábořila uprostřed haly; seděli v kruhu na kufrech a překřikovali se, náruživě gestikulovali o iránských raketách dlouhého doletu a chroupali maces. Na hlavách měli i v upoceném dusnu igelitem proti dešti obalené kožešinové beranice, bez nichž nesměli ujít vzdálenost delší než čtyři lokte. Svými kaftany courali po zemi plné drobků nekvašeného chleba a jejich gnostičtí souvěrci s kípami na hlavách je přezíravě míjeli, jako černé ovce slušné rodiny.

Nejoddaněji vypadali polští poutníci; dva dny si nemyli ruce, jimiž se dotýkali Božího hrobu a zbožně doufali, že za tu pokoru už přežijí kaťuše i všechny turbulence. Brusíči diamantů při čekání na zprávy o růstu cen svých akcií a indexu PX zase skoro nevnímali, že nastupují do letadla; z čel si stírali rezavý pot, na uších měli mobily a před očima brilantní fazety a instinkt svých burziánů.

Sotva přišel na řadu, skautík z vnitřní ochrany Šabak si ho vychutnal. S gusem začínajícího mocipána mu rozkuchal kufr a upatlal objektivy. Vyhnul by se té šikaně, kdyby mlčel. Ale nemlčel. Nemohl si to nechat líbit; jeden z nich dvou se choval jako mešuge a on to rozhodně nebyl.

„Ata medaber ivrit?“ testoval ho hebrejsky mladík se saténovou jarmulkou na nazrzlé hlavě a deseti pihami na každém centimetru čtverečním svého špičatého obličejce.

„Nemluvím hebrejsky!“ pokrčil rameny.

„Jsi Arab...?“ zkusil to skautík anglicky.

„Alláhu akbar!“ zahrával si a všichni se po něm otočili, jako by se dopustil svatokrádeže, přinejlepším vlastizrady.

„Takže jsi Arab!“ skrčil Žid své albínské obočí.

„Čech z Valašska! Mám to v pase, stačí si ho přechíst,“ vztekal se.

„A k čemu máš tu galábii?“ přeháněl to s horlivostí letištní inkvizitor a z kufru mu vytáhl dlouhou bleděmodrou košili.

„Jsem náměsíčník!“ zívnu provokativně.

Galábie byla z lehoucké a pot skvěle sající látky, bez níž by subsaharští nomádi nepřežili jediný úmorně sálavý den. Za šest usmlouvaných satanských dolarů ji koupil na trhu v Gaze; měl doma už jednu. Hodila se jen do soukromí a na maškarní bály. Za veder pod ní býval nahý a volný jako pták, i když mu sahala až po paty a měla kapuci. Navíc v ní vypadal štíhlý; v parnu chladila, v zimě držela teplo i chuť na sex a slušela i Ritě.

„Máš drogy?“ zahájil Žid ofenzivu a čichnul k němu, jak cvičený ratlík.

„Ne!“

„Nějaké zbraně?“ podezřívavě si ho zrzek prohlédl a poblíž stojící voják pevně sevřel své Uzi.

„Ne!“ zalapal po dechu a mezi zuby mu zaskřípal judský písek.

„Balil sis sám zavazadla?“ zeptal se mladík, jenž nabyl přesvědčení, že jedině jeho ostražitá neoblomnost ochrání stát Izrael před zánikem.

„Sám jsem si je naházel i našlapal...“ řekl podrážděně a zavrčel svou uklidňovací formulku o blahoslavených chudých duchem.

Za rozhršení musel odpovědět na dalších sedmadvacet otázek a třicet podotázek. Svěřit se musel i se svými muslimskými známostmi, s důvody, proč stále létá do Izraele, za kým, kde na to bere a jestli má něco s blondýnkou z vedlejší řady, co se po ní pořád dívá. Netušil, že právě pro tuto krásku vzápětí uspořádá malou neformální exhibici.

„Jsi obřezaný?“ zamrkal skautík bledými víčky s pískovými řasami.

„Jak rozeznáš obřezaného Žida od Araba s obřízkou?“ zasmál se.

„Takže jsi Arab!“ urputně trval úsečnou angličtinou na svém mladík.

„Chceš ukázat toho mého křesťanského...?“ nevydržel a zuřivě si rozepnul kalhoty.

Hučící úl zmlknul, vdovy se přestaly zhlížet ve svých prstenech

a chasidé nechali škorpení, jen byznysmeni mu odmítli věnovat pozornost, jedině že by měl v poklopci Cullinamův diamant s třemi tisíci karáty.

„Sliča...“ breptnul omluvu vyjevený skautík, až mu zrůžověly pihy.

Když se Hanzi Ševal za uznalého potlesku vděčných kolemstojících zase pozapínal, obul si mokasíny od haifského Bati, poskládal fotoaparáty a znovu si našlapal kufr, začal se pro změnu zase on vyžívat pohledem na odbavované pasažérky. Hledal tu, kterou by mohl svým vystupem přesvědčit, že by chtěla sedět v letadle vedle něho.

Měla by mít osmnáct, oči barvy chrpy, trojková nesilikonová ňadra, nohy Madonny, oduševněle něžnou tvář Audrey Hepburnové a jako on fobii z létání, aby před ní mohl dělat otrlého globetrottera, otcovsky ji konejšit a zapomenout, že sám se výšek bál, jak odpolední stíny mraků.

Posadil se k okýnku, zkontroloval, jestli má v přihrádce papírový pytlík a čekal na svoji múzu. Když ryčné vytí turbin rozčeřilo hladinku jeho třetího cabernetu z Golan v unifikovaném pohárku, byla obsazena všechna místa, jen vedle něho zůstala pořád ještě dvě nadějně volná.

Trezorové dveře letounu ale těžce zapadly, palubní průvodčí rozstříkaly lesní vůni a žádná dychtivá kráska si k němu nepřisedla. Až na poslední chvíli žuchnul na vedlejší sedadlo hekající hromotluk. Byl to dvojník sicilského kmotra; vrásčitý jak Metuzalém a šířící směsici zápachů z jasmínového parfému a zubní vody, jež bez úspěchu plnily svůj úkol eliminovat nevábný odér kořeněného oběda s česnekem.

Nezabrala ani vůně rozprašovaných borovic a Hanzi si připomněl puch ze synagogy v Džerbě. Před vstupem do ní si Židé potírali svá bosá chodidla česnekovým odvarem, aby během půstu a posvátného nočního bivaku prožívali při čtení Talmudu patřičné martyrium.

Starci to klima očividně nepřekáželo, zhlížel se klidně ve svých pěstěných nehtech a občas si prohrábnul bohaté bělavé vlasy, učesané dozadu, jež se mu vyjímalý nad vysokým čelem s riviérově opálenou kůží. Do prostoru pro příruční zavazadla si nic neodložil, jen v silné žilnaté ruce, s těžkým zlatým prstenem na malíčku, svíral podezřele nadiťou igelitovou tašku.

Konce bezpečnostního pásu si nezapnul, jen si je přehodil přes kolena, jako by měl v úmyslu každou chvíli vylézt. Aby oklamal palubní personál, igelitku si položil na klín, pevně ji držel a mlčel. Teprve až se letadlo dalo do pohybu, otočil se k Hanzimu, vycenil porcelánové korunky a s divným přízvukem česky prohodil:

„Jste dosti odvážný, což...?“

Hanziho radost, že po více než měsíci konečně slyší i navzdory česnekovému oděru svoji mateřtinu, netrvala dlouho.

„Jak to myslíte?“

„Že se rád předvádíte, což...?“ uchechtl se ošlehaný muž.

„Závidíte, což...?“ řekl Hanzi znechuceně a provokativně si zamával jídelním lístkem před nosem.

Podíval se přitom na nezvykle silná mužova zápěstí, mohutné dlaně a jeho předloktí, porostlá hustým černým ochlupením, i když hlavu měl bělostnou, jako dobře situovaný lesní muž. Napadlo ho, že kdyby se ten divný stařec předváděl před celníky stejně jako on, asi by upoutal za-oceánské vdovy mnohem víc

„Allium sativum léčí i neurózu,“ ušklíbl se ten vlezlý kmet.

„A též mumifikuje!“ pokrčil Hanzi nos.

Pochopil Homéra, proč se jeho Odysseus právě česnekem ubránil nástrahám sexyvědy Kirké, jež s oblibou proměňovala nevykonné muže ve vepře.

„Člověk musí být připraven; smrt ve zříceném letounu jest tou nejlepší!“ řekl stařec s úmyslem ho ještě víc rozhodit; archaismy jeho nezvučné češtiny mu šly k hlubokým vráskám. „Nižádné výdaje za pohřeb, jen trochu česneku...“

Hanzi se zajíknul a zapátral po letušce, aby se přesvědčila, jestli nemají na palubě šíleného únosce. Musel to být blázen s čerstvou manikúrou, i když dělal, že je úplně normální, ale mohl to jen hrát, aby si lidé mysleli, že pomatení jsou jen oni.

„Smrt jest smrt!“ zatajil dech a čekal, že každou chvíli nad jejich hlavami vystřelí dýchací ohlávky pro nutné okysličování. „Nejhůře udušením smradem...“

Měl už zubaté plné kecky; myslel na nebohé ženy, s hlavami roztržštěnými od ocelových kuliček, jež svištěly z explodujících raket libanonských šiitů; na sebevražedný atentát v Jeruzalémě a těžce zraněné oběti, s nimiž mluvil v nemocnici Hadassah i na setkání s těžce nemocným premiérem Šaronem.

„Smrt jest jen metaforou skutečného štěstí!“ otravoval dál starý muž a proplétal si masité prsty svých nadměrných rukou a vypadalo to, jakoby se snažil zauzlovat sisalové provazce.

„Vypadáte už teď na šťastlivce!“ odsekl Hanzi a chtělo se mu pít.

„Třeba nežiji...“ zvedl muž husté tmavé obočí a vypadal potouchle i záhrobně najednou.

Hanzi si nevšiml, že by si ten otrava objednal pivo, přesto mu ho

mateřsky zaoblená palubní průvodčí přinesla. Muž nadzvedl šlechtěným nehtem svého nadměrného palce plechový uzávěr, cvrnknul do něho ukazováčkem, až plechovka prudce zasyčela. Ledabyle si ji přiložil k ústům a pomalu pil. Jako někdo, kdo lokal doušky jen z dlouhé chvíle. Hanzi útrpně sledoval jeho klidně se pohybující ohryzek a sám žíznivě polykal naprázdno.

„Jedno pivo!“ žadonil po letušce. „Prosím...“

„Během startování se nápoje nepodávají!“ řekla dívka stroze a nelí-
tostně odešla pozavírat dvířka prostoru pro příruční zavazadla.

„Ale... tady ten pán...“ zavolal za ní skomírávě Hanzi.

„Zpoždění doženeme, fouká nám do zad vítr o síle dvě stě kilometrů
v hodině!“ ozval se hlas kapitána boeingu.

Pasažéři to brali jako žert pro povzbuzení své psychiky, ale kapitán to
snad myslel vážně, aby výprava japonských zápasníků sumo nechtěla
vrátit příplatek za business class.

„Vy nejste Žid, což...“ nedal si pokoj nechtěný spolusedící a nešlo
rozpoznat, jestli to jen konstatuje, nebo se ptá.

„Co je vám do toho,“ zavrčel Hanzi a znovu zamáchal na letušku.

Mohla mít třicet, jedno dítě a dávno přestala chodit na aerobik.
Měla mateřská prsa; velká, kdysi patrně podobně strmá jako sopky
Českého středohoří, teď sice pořád ještě plná, ale už hebce měkká, jako
peří po dračkách u jeho valašské babičky. Když se k němu nakláněla,
ňadra se k němu pod halenkou přelila, břicho se jí zaoblilo a stehna pod
vínovou sukni se napnula.

„Žid Žida pozná i bez obřízky!“ zasupěl kmet, sevřel rty a blesknul
temnými očima, o nichž by Hanziho babička řekla, že dokáží uhra-
nout.

„Někteří Arabové jsou víc Židy, než mnozí Židé!“ vyhrkl Hanzi nevrle.

„Praví židé se v Osvětimi převtělili v ducha kruté pomsty!“ pronesl
s pohřebním patosem obstarožní pasažér a stiskl čelisti.

„A vy jste Žid, nebo jeho duch?“ zuřil Hanzi,

„El male rachamim...“ vzdechl muž změněným hlasem a zavřel oči.

Hanzi uměl hebrejsky jen chabě, ale modlitbu Bože, plný soucitu,
odříkávanou na židovské dušičky znal.

„Vaší choti nevdá, že si lítáte sám?“ sípnul morous a nepozorovaně
se dlouze nadechl, ale nezakryl, že jeho smířlivý výraz je pouze maska.

„Jak můžete vědět, že mám ženu?“ zrudl Hanzi; nenosil snubní
prsten, jelikož mu pod ním černal prst, jakoby potil lučavku královskou.

„A nemáte, slavný žurnalista...?“ ušklíbl se tajemný pasažér.

Spodním rtem se zapřel o horní, až mu klesly koutky úst a vypadal jak stará indiánská věštkyně, ale to Hanzimu tolik nevadilo; když ten poděs mluvil česky, určitě neměl v igelitce dynamit. Který Čech by se s tolika uncemi na ruce chtěl vyhodit do povětří.

„A jste otcem též malé dcery a dospívajícího syna...“

„S někým si mě pletete...“ řekl Hanzi a rozbolela ho hlava.

Celým tělem se natočil k okýnku, přitiskl čelo na chladné oválné sklo, aby zmírnil tepání v lebce. Pohledem na mizející telavivskou pobřežní kolonádu se loučil s Izraelem a přikazoval si nemyslet na cvoka vedle sebe. Raději se divil, že mu venkovních mínus padesát stupňů Celsia nezmrazilo mozek. Napadlo ho, že lego vymysleli Dánové až poté, kdy spatřili Jaffu z ptačí perspektivy.

„Zrovna tady pod námi...“ trhl podivín dvojitou bradou k okýnku a zadupal do palubního kovralu. „...Tady jsme rozprašili škvarky z Adolfa Eichmanna!“ spokojeně zafuněl.

Hanzi se zuřivě otočil. Třel si dlaní ledové čelo a krkem se mu vztekale hrnul vzduch, aby na hlasových strunách vybrnkal pár jadrných nadávek, ale neřekl nic, jen si prstem zatukal na čelo. Stařec nechal to gesto bez odezvy, vítězoslavně si sklopil sedadlo a pohodlně se v něm zavrtěl. Sepjatýma rukama si k sobě přitiskl igelitku, opřel svoji dvojitou bradu o hrud' a zavřel oči.

Hanzi polkl, dal si na uši sluchátka hudebního kanálu, chvíli ladil a při Beethovenově Osudové se snažil zapomenout, co se mu honilo v hlavě. Jestli ten žvanil neměl licenci vševěda, bylo to všecko divné. Moc divné.

Když ho křečovitě se tisknoucího k sedadlu probrala letuška s košer telecími medailonky na bakelitovém tácku, místo vedle něho bylo prázdné. Udiveně se rozhlédl, srovnal si dech, ale uštěpačného vetřelce už nikde nespatriil.

Chvíli si myslel, že se mu jen zdál, nebo že to byl opravdový duch. Než po něm ucítil allium sativum, jako po Faustovi síru. Oddech si, že zmizel se svými narážkami i podezřelou igelitovou taškou. Vysunul si stolec na jídlo; ze škvíry mu k nohám vypadla složená čtvrtka papíru. Ospale četl divným těsnopisem zprava doleva:

„Jsem hněvivý posel Boží, anděl smrti, satan i šábel, samé oko hbité, jemuž žádný smrtelník neunikne...“

Telecí medailonky mu zhořkly a přestal mít slinu i na sauvignon z Golanských výšin. Byl na sebe zlý, že si nechal pokazit návratovou melancholii nějakou říkankou, kterou zrovna na jeho sedadle někdo za-

pomněl. Asi by si ji pokazit nenechal, kdyby ta slova židovského žalmu nebyla psaná arabsky...

Nevěděl, jestli se má považovat za zbabělce, nebo slabocha. Utěšoval se, že zbabelec je určitě jen ten, kdo si o sobě myslel, že je slaboch. Asi by si měl předepsat lázně, někde na Tahiti, nebo alespoň v Lipové.

NÁVRAT

„Taljánko šarlatánko, už celej život jsem dneska zdá se propotil,“ broukal si na oslavu, když se podvozek letadla se zpožděním, ale s jistotou přimkl k ruzyňskému betonu.

Okudžavovou Taljánkou šarlatánkou křtil své stále mizivější šťastné dny, vstřícná gesta osudu i národy s nadhledem a svoji ženu Ritu. Tu ale v poslední době za úplně nejpravější Taljánku šarlatánku nepovažoval.

Konečně byl zase doma; sám sobě nadosah. Na ulici do sebe vrážely pomlouvačné hlavy a tiše hřmělo; tchán se opil v baru Sava, hajloval a vystrkoval holý zadek na blokovou důvěrnici, syn Marek byl viděn při netřídění odpadu a manželka Rita v baru Merkur s úplně cizím mužem.

Miloval návraty z cest. Možná víc než jejich začátky.

K dvanáctým narozeninám dostal knížku Objevení Tróje. Koupil mu ji otec, venkovský učitel s moudrým čelem Leonarda da Vinciho, klotovými rukávy Jindřicha Plachty a kaštanovými vlasy po své valašské matce.

Heinrich Schliemann ho nadchl svou tvrdou hlavou a neotřesitelnou vírou, s níž odhodlaně zobal slepému Homérovi z ruky.

„Jednou též objevíš svoji Tróju!“ chlácholil ho otec, jenž býval občas patetický, když psal místnímu faráři kázání o kajicné Máří Magdaleně a marnotratném synovi.

Šel sám proti směru ručiček zpožděné doby. Valašský don Quijot. Jako praktikujícího katolíka ho nepustili po dvaceti letech učitelování do jeho měšťanky. Učitel fyziky a nadpřirozené síly...? Ideologická diverze. A tak musel na nádraží skládat uhlí, aby uživil svoji šestičlennou rodinu.

Večery bez příprav na vyučování se mu dloužily; latinsky a francouzsky už uměl, proto začal s angličtinou. Lekce mu dával mladý kaplan, chodil za ním na faru po směně v uhelných skladech. Kondice měl zdarma, vlastně za svá kázání. Byl rozený objevitel.

„Víš, že ten Shakespeare byl vlastně Třasohruška?“ pochlubil se svým prvním průzkumem slovníku. „S takovým jménem a co dokázal...“

„A co soudruh školní inspektor Majngšit?“ dal mu syn domácí úkol. „Takové prašivé hovno a jak s tebou zamávalo...“

Pak vypravil syna do světa, aby se snažil. A ten se i s tátovou flexare-tou snažil. Žádné pradávné město sice neobjevil, ale svoji Tróju přece jen našel. Odkryl ji pod nánosy dobrých i zlých let v lidských duších a žasl, kolik zavátých Hisarliků bylo v lovcích tygrů a sběračích kobřího jedu v džungli kolem Mekongu, v kafrech, bouřících se v jihoafrickém Sowetu i mezi modlícími se Židy u jeruzalémské Zdi nářků, kde jako marionety na neviditelných motouzcích pokyvovali neholenými hlavami v širokých kloboucích a četli zprava doleva žalmy z Bible.

„Nedotkneš se železem své lebky...!“

A kolik nesourodých vrstviček bylo v palestinských dětech v Gaze, jež se před každým vyučováním modlily, že není Boha kromě Boha a že prorok Muhammad je posel Boží. A zpívaly, že chtějí prolít mučednickou krev za Al-Kuds, jak nazývaly Jeruzalém a měly intifádu za báječné povražení, zvláště když jejich vzpoura kamení zranila nějakého Žida a molotovovův koktejl zapálil izraelský tank.

Kdyby měl duši namalovat, vypadala by jako trojhranná a voskem za-pečetěná lahvička se zaoblenými rohy ze zelenkavě průzračného skla, do níž mu starý beduín nafoukal slámkou Omarovu mešitu z pěti barev moučného písku Sinaje. Pokud by vosk roztopil, korkovou zátku vytáhl a lahvičkou zatřepal, barvy té písčité scenérie by se smísily v ušlehanou duhu, jen tak do větru.

Tak si představoval i duši Bulata Okudžavy...

Když si tohoto v Rusku zakořeněného gruzínského Arménce vyčíhal při joggingu - spíš to byla rychlá chůze - podél kremelské zdi, místo pozdravu mu začal s chraplavou drzostí zpívat jeho Desátý prapor:

„Signály lítaj na raketě a kulky hvízdaj do polí a my chcem vyhrát boj, svůj boj v tom světě už jednou provždy, ať to stojí cokoli...“

Básník se otočil, v rozpacích udělal zadýchanou úklonu, tázavě zatleskal a v čajovně na Kalininském prospektu pak odpověděl na všechny jeho otázky a ještě mu věnoval svůj zpěvník. Útlý notýsek, podobný těm trampským se songy českých zálesáků.

Pro Hanziho to byly kultovní verše pro každý případ, zaříkadlo všeho zlého. Měl rád básně bez patosu, bez exotické viněty se zlatým písmem a lacinými metaforami, přičemž v láhvi se pak skrýval jen slabý odvar z Noemovy rafinované toxické alchymie ze slunce, révy, rmutu, cukru a kvasinek rodu *Saccharomyces*, někdy i brandy.

Sázel na improvizaci, cíleně si pěstoval jen plnovous a přechodný

sentiment a nemohl se dočkat, až mu mezi zuby znovu zaskřípe prach jeho rodné hroudy, co si ještě neuměla zamést před vlastním prahem. Při každém návratu se těšil na aklimatizaci v muškátý provoněném bytu tři plus jedna s obstarožním nábytkem, který si s ženou Ritou pořídili za své úspory a peníze, jež dostali místo svatebních darů.

Všem zvaným hostům dali najevo, že nestojí o vysavače, mixéry a sady příborů, ale že si své novomanželské sebevědomí víc posílí přiměřenými peněžními částkami, jak to o svatbách v šecích činivali pragmatiční Židé. Jejich kosmopolitní ministát na skorozápad od Jordánu mu přirostl k srdci. Objevil své téma a pro ten rok, v němž premiér Ariel Šaron překročil sto čtyřicet kilo živé váhy, spřádal velké plány. Chtěl napsat román a popsát odvrácenou stranu svého Měsíce.

Nevěřil v Boha kupčků, jen v zemskou gravitaci a že až zemře, v patřičně civilizované zemi zreinkarnuje v nesmrtelný bestseller. A jelikož si byl skoro jistý, že mu osud konečně rozdal správné karty, nepřipouštěl si, že by ho za věrné služby pacifismu a dobré skutky pro lidstvo mohl zklamat, i když měl na mysli varování zatvrzelého tibetského lámy.

Ten měl jasno, jak dosáhnout věčnosti:

„Musíš učinit tisíc dvě stě dobrých skutků za sebou! Pokud ale po tisícím sto devadesátém devátém uděláš jen jeden špatný, musíš začít od začátku...“

Kolik životů by musel prožít, aby si tímto způsobem stihl vysloužit nesmrtelnost, to mu už láma neprozradil.

Byl Moravák křtěný vsetínskou Bečvou. Měl statnou postavu, valašské srdce a dobrotivou tvář po matce. V jeho vlasech a plnovousu se jevily kaštanové geny otcových prapředků z Pálavských vrchů, kteří se mohli rekrutovat též z řad vojáků armád tří císařů od Slavkova. Snad i proto měl rád dívky, jež toho moc nenamluvily a bůhvíproč nikam nespěchaly.

Brzy se chystal oslavit svých dvačtyřicet; kdyby nosil černý kaftan a pejzy, měli by z něho radost ruští chasidé v jeruzalémské čtvrti Mea She'arim. V očích mu jiskřilo i cosi azurově árijského s ocelovým odstínem. Ježily se mu chlupy, aby to nemělo nic s tím, že jeho tchán Petr Adolf Černý-Schwarz byl synem veterána wehrmachtu od Westerplate Manfreda Schwarze a jeho ženy Gizelly, dozorkyně SS v Birkenau.

Byl to čirý nepokrevní blud. Pro odčinění tohoto stihomamu velebil kde mohl vůli Izraelců, oddaných domovině svých praotců, i když byla

plná až na kost vyschlých vádí Kumránu a nevraživosti Arabů. Židé milovali poušť Malého prince, jež byla nádherná tím, že skrývala studnu. Uctívali tu monoteistickou souš, jejímž bohem byla voda.

A pokud existoval pták Fénix, byl určitě izraelský, že dokázal vstát z popela a stát se ještě silnější než předtím; křivda, bolest a žal udělaly ze slabošských Židů v diaspoře nebojácny pospolity národ, jako když ničivá erupce Slunce kdysi vytvořila a dodnes poháněla život na Zemi...

Přál si, aby jeho knihy vycházely právě v Izraeli a vůbec by neměl nic proti tomu, kdyby tam patřily k nejchtěnějším. V Česku by ale o sobě jako o nejčtenějším autorovi začal vážně přemýšlet. Nestál o post mediálně okroužkovaného literáta v potrhle tržní zemi, jež si vždy potrpěla na nějakého toho velkého bratra, v níž byly nejsledovanější jihoamerické telenovely, reality show, bulvár s celebritami na jedno použití a romány pro dívky od grafomana s vágní sexuální orientací.

Nesnášel náměstí ucpaná zuřivými fanatiky, skandujícími Alláh, Alláh, Duce, Duce, Šaron, Šaron, Češi, Češi a nesoucími na ramenou někoho jen proto, že se chtěl nechat s mučednickou vidinou ráje rozrhat dynamitem v plném školním autobuse, nebo že dokázal nejlíp ze všech dopravit klackem kus pryže do klece zapuštěné v ledu.

Věřil, že jen skromnost, nebo umění být nad věcí je výsadou skutečných mistrů. Kdy naposled uspořádal dav s pěnou u úst ovace chirurgům, kteří transplantovali pacientovi najednou srdce, ledvinu i játra za roční plat, rovnající se týdenní mzdě oštulpovaného negramoty v kopačkách?

Nikdy nepřišel na chuť švejkovinám komunarda Haška, jednou svojí postavou ho ale tento komisař Říjnové revoluce nadchl. Byl jí obecní imbecil, na něhož volali: Pepku, vyskoč a zameč! A Pepek, vedený pod krycím heslem Josef Vyskočil ve svazcích donašců rakousko-uherské policie, vyskočil a mečel jak na lesy. Když pak slyšel pivní dav skandovat: „Kdo neskáče, není Čech!“, pochopil národní geny i alkoholismus Haška a byl rád, že je z Valašska.

Svět pouličních křiklounů pro něj byla jen virtuální realita filmového tajfunu z obřího větráku. To skutečné a jedinečné vytvářeli neznámí stvořitelé, bez nichž by se všude producovali jen paňáčové v dresech kupčků a pouťoví kejklíři se světskou slávou, polní trávou. Protivila se mu světla ramp nandrolonových svalovců a vykradačů cizích myšlenek, žijících na dluh a vrub ostatních.

Bůh příliš plynul, když stvořil tolik zbytečných lidí...

Z Gazy znal, jak exploduje zfanatizovaná ulice a bál se toho; před-

stavoval si, jak ten amok ničí jeho děti Marka a Ditu. Pokud v něm vzkypěla žluč, bylo to v tomto případě. Izrael byl nezničitelný, před útoky zášti se obalil oázami pospolitosti, jako zrnko písku vzácnou perletí, byl pouhou setinou rozlohy všech arabských států, přesto se stal pevným bodem, kolem něhož se točil svět.

Izrael byl složitý jako Talmud, temný i osvětlený, jako noc nad Judskou pouští, vášnivě krutý, gamblersky závislý na lásce i nenávisti. Lidé v něm podléhali dobru i zlu, byli hříšní i oddaní své víře. Žádné pozlátko, kašířka, parodie; ani v duši, ani v očích. Kuřáci sáli nikotin s asfaltem až ke zhoubné metastázi, sionisté už po generace bránili půdu, vyrvanou svými patriarchy písčitému úhoru a Filištíncům, a muslimové tam na kolenou prolévají krev za Alláha s lehkostí, s jakou Evropané utráceli peníze za vepřová kolena.

Zpočátku se v něm ostýchal zasmát, aby neurazil pietu, jako při vstupu do domu smutku. I vzduch tam byl vyprahlý. V Izraeli byli skoro všichni potomci vyděděnců; ponížených, ožebračených a vyhnaných, na každém kroku provázených dušemi svých zemřelých. Asi proto mu připadali nedotknutelní, zarputile pragmatičtí a nesmiřitelní.

Kdo první vyslovil *genius loci*, musel stát v Jeruzalémě u Západní zdi. Nikde jinde nešlo vnímat ducha toho místa tak silně, nikde nepoznal nic z tak nehomogenní a přesto tvárné hmoty, nikde jinde se nedělo tolik farizejských i svatých proměn, nikde nebylo víc zběsile pokorných a čemukoli propadlých lidí.

Jeruzalém asi musel být svatý i hříšný město v jednom. Bez vody nebylo života a bez hříchu svatosti, bez aury světla nešlo pochopit beznaděj temnoty. V tom byl Al-Kuds lidsky pravdivý, proto ho očaroval; žádná z jeho Taljánek šarlatánek nebyla tolik svůdná i licoměrná zároveň.

Žid Jigal Amir tvrdil, že miluje Boha, ale miloval jen sám sebe, proto zastřelil premiéra Jicchaka Rabina.

Žid Jicchak Rabin musel zemřít, protože miloval židovský stát a chtěl pro něho mír. A v ráji musel mít splín, že po letech požaduje třetina jím tolik milovaných Izraelců svobodu pro jeho vraha...

Šimon Peres, jehož kulka nezasáhla, poněvadž se zdržel na řečnické tribuně říkal, že se někdy cítí být holubem míru a jindy jestřábem války, ale ne schizofrenikem, aby mohl splnit poslání židovského vyjednávče s Jásirem Arafatem...

Jásir Arafat se toho nedožil; otrávil ho možná jeho palestinství souk-

menovci z Hamasu a sváděli to na Židy. Otec Stavitel Abú Ammar se stal předčasně mučedníkem, že seděl s bezvěrci na dvou židlich.

To vše úžasné i zločinně asymetrické, nelogické a nabubřelé z paradoxů se odehrávalo v židovském státě a Palestinské autonomní samosprávě za bohorovného přihlížení potměšilého Boha, co se asi řídil jiným Desaterem, než které sám svěřil Židům a Muhammadovi poskytl jeho špatnou kopii.

Zabíjej a ubližuj bližnímu svému!

Šest set třináct příkazů Tóry ho dráždilo. Nikdo nikdy nenechal Židy na pokoji, snad proto byli tak nevraživí a nedůtkliví k arabskému světu a ten jim nezůstával nic dlužný.

Pět Mojžíšových knih k tomu nabádalo...

„Znič ho, udělej z něj domov pro vrány a krysy, kde žádný beduín nepřiváže svého velblouda...!“

Možná i proto tam na počátku spěchal jako lovec lebek, slídlil po tragédiích, číhal na atentáty, nutil znepřátelené strany, aby se mu vyznávaly, proč jedna druhou vraždí a nemíni s tím přestat. A když celé dny netrpělivě čekal s fotoaparátem na sebevražedný útok měl vztek, že si nevydělá ani na slanou vodu. Pak se změnil.

Začal nesnášet své čtenářsky usazené příběhy matek, hořekujících nad smrtí svých synů. Chtěl Izraeli i světu pomoci. Snílek, vychovaný v křesťanské pokoře svým moudrým otcem. Měl mindrák z dob, kdy pro něj byl Bůh největší autoritou. Jako katolík ale nesnášel ponižování Židů.

Ježíš byl přece též Žid. Byl z židovské matky, měl obřízku a tento původ mu nemohl zapřít ani jeho otec - Bůh. Ten přece vše zosnoval, bez okázalé smrti jeho hebrejského syna by nebylo křesťanů, ani islámu, bez Židů bychom neznali Boha, ani Desatero, tak proč je zatracovat?

Nebyl Jidáš, nejvíc proklínaný a špiněný zrádce, jen obětním beránkem a zároveň nejdůležitějším článkem Boží konspirace, s příkazem přímo od Ježíše: Čiň, co máš učiniti! Z čeho tedy Židy vinit; že byli vyvolení, ale ne proto, aby vládli lidstvu, ale aby za něho trpěli...?

Kdyby v ráji Adam s Evou prohlédli Boží lest a nechali plody stromu vědění netknuté, nebylo by sexu, ani lidstva, jedině, že by neposkvrněná početí byla zavedena plošně. Křesťané si vytvořili konkurenční církve, aby i jim zůstalo něco za nehty z Židy objevené božské ideologie. Kdo komu víc podrazil nohy; Židě lidstvu, či křesťané Židům jejich neustálým šikanováním a halocaustem?

Proto je hájil, aby ulehčil vině svého dětského katolictví. Propadl

chiméře spravedlnosti, kterou chtěl pro každého a za každou cenu. Děsil se jen, že jednou začne říkat: Co bych byl, kdyby neexistovala špatnost jiných? V absolutní pravdu a nesmrtelnost už dávno nevěřil. Tu relativní považoval za veličinu přímo úměrnou lidské paměti. Za sotva znatelnou stopu v písku, kterou vítr hravě zahladil, kdy si zamlouval.

Jen ten, kdo se dokázal udržet v mozkových závitech pozůstalých, žil nejdéle i se svou relativní pravdou. Musel si ale napřed zajistit patřičný public relations, masivní mediální kampaň, nejlíp se dostat do encyklopedie Britannica, do globální povinné četby. Ovšem nejideálnější bylo prosadit svůj životopis do Bible.

Jen Starý a Nový zákon s třetím dodatkem zvaným korán zaručovaly prakticky věčný život všem, kdož byli v těchto svatých textech a jejich kompilátech vedeni v dobrém či zlém. Proto měl Bůh jako jediný jistou absolutní nesmrtelnost, se záruční lhůtou na dobu, než planetu Zemi zlikviduje meteorit, mírové snahy USA nebo islám.

Ježíš Kristus, popravený Římany jako zločinec, se tak stal vládcem spolku Nezničitelných a byl víc nesmrtelný, než Alexander Makedonský, Napoleon, Hitler, Kennedyovský klan, Walesa, Havel, bin Ládin a milión dalších vůdců dohromady, včetně fotbalové mafie, k jejichž společné mediální věčnosti se hodilo motto:

„...Un pueris placeat et declamatio fiat! Jen aby se líbil chlapcům a stal se tématem řečnických cvičení!“

Konečně se našel. Tak si to vznešeně říkal, aby se povzbudil. Už Goethe tvrdil, že dvě a dvě jsou in concreto jen dvě a dvě a ne čtyři. Víra a smělost se nedaly počítat. Židovský stát se mu stával přechodným druhým domovem, přesto oplýval nevázanou blažeností, když měl za sebou návrat do toho prvního.

Potřeboval se v něm zbavit izraelských úleků a pookrát v netečnosti střední Evropy, v níž si už nikdo nechtěl pamatovat boj na bodáky, v níž se neumíralo v rozvalinách po zemětřesení a pod vlnami tsunami, kde byly teploty mírné, revoluce sametové, ceny regulované a bída jen na vlastní žádost. Byl zase doma.

Jeho tělo víc dychtilo po rozvrzaném křesle a páteři lahodící latexové matraci, než po ženě Ritě. Byl dojatý, když u vchodu spatřil choulící se mourovatou kočku. To kdysi toulavé kotě mu dělalo radost. Vlastně si je vyhlédl, když se vrátil z jedné z cest do Izraele. V rodině Hany Ringové měli takových bezprizorních strážníků několik.

„Žádné jídlo nesmí přijít nazmar! Kdo přežil koncentrák, ten si jídla

váží!" tvrdila. Neskončila v plynu jen proto, že se stal zázrak; dostala se na Schindlerův seznam. „Co nesníme my, snědí toulavé Micky...“

Strakatá kočka, s růžovým čumáčkem, co byl i v parném létě vždy zatvrzele studený, si na Hanzihu brzy zvykla. Říkal jí Nina, ne snad z nostalgie po náhodné Čechovovské lásce ze svých ruských putování. Nina byla zkratka počátečních písmen vlastností, jichž si u toho kočičího mazla nejméně ctil. Byla nezávislá, inteligentní a něžná altruistka.

Otřela se mu o nohu a vyskočila na tašku, aby ji odnesl, aniž by pokládal zavazadla. Napřed napustil vanu pro ni, přidal pěnu a pořádně ji vydrhl. Myslel i na děti, pro které byla Nina miláček. Byl zase doma. Trávil ještě telecí medailónky zapité colou cateringové košer společnosti Tamam a už objímal své děti a soukal oteklá chodidla do vychozených trepek. Rita měla spoustu zákaznic, i když trvalé účesové kreace značně podražily. Pak si sedl do křesla a zavřel oči.

Jednou rukou hladil sametově pulzující klubko ve svém klíně, v druhé měl láhev piva a s příjemnou hořkostí v ústech odpočíval, na vzkaz anděla smrti mal'ach ha-maveta pro tu chvíli zapomněl. Byli na tom s Ninou stejně. Oba měli toulavé boty, prahli ze sebe spláchnout prach a jinak nic víc, jen trochu toho živočišného tepla a laskání.

Znovu si hověl ve svém koutě, kde měl knihovnu a starodávný počítač, s jehož wordy se snažil poznat sám sebe. Snad té zabeđeně elektronice přikládal přehnaně velký význam, ale někdy mu připadalo, že jedině přes ni se mu podaří vydávat sousta těžko stravitelného světa.

A kromě toho hlídal za zdí ještě jeden život. Ve vedlejší bytě žil jeho tchán. Byl vdovec, měl necelých třiašedesát, v sobě silikózu a srdce po dvou infarktech, za sebou rozedmu plic a před sebou neurčitý počet dnů.

RODINNÉ VRÁSKY

Petr Černý, kdysi Adolf Schwarz.

Změnil si jméno poté, kdy se z Bonu vystěhoval do Prahy, odkud ho poslali do Ostravy, aby si tam v upachtěném podzemí napravil kádrový profil, jelikož jeho matka Gizella Schwarzová z předměstí Berlína byla kdysi führerovi oddanou dozorkyní v koncentračním táboře Březinka-Birkenau. Se synem v Československu se stýkala zřídka.

Zčásti za to mohla jeho přízemní nechuť špinit se její minulostí, zčásti normalizace. Ani matka toho moc s nikým o svém údobí árijské jungfrau nenamluvila. Kdo by o to stál. Když ji odsoudili k deseti letům

za zločiny proti lidskosti, bylo mu osmnáct a jeho invalidní otec se oběsil v uniformě wehrmachtu, s železným křížem na hrudi.

Skoro deset let žil v relativním klidu, občas u dědy z otcovy strany v Kolíně nad Rýnem, kde studoval práva. Na konci padesátých let předali Rusové německé vládě dokumenty z Osvětimi. V seznamech dozorkyň byla i jeho matka. Do té doby si bláhově myslel, že je statečná Němka, jež v pracovních táborech hlídala nebezpečné zločince.

Pak si přečetl zápis z matčina výslechu...

„V lágru jsem si vybrala za služku těhotnou Ester Löwinsteinovou-Ronovou. Nemohla jsem za to, že pak šla do plynu. Nerozhodovala jsem o tom, že denně musely zemřít tisíce starců, žen a dětí. Plnila jsem jen rozkazy. Mám snad odpovídat za utrpení všech...?“

...Ano, organizovala jsem přesun vězenkyň do plynu. Dostala jsem takový rozkaz... Je pravdou, že jsme na Židovky pouštěly služební psy. Jen pár jich ale při tom zemřelo, ostatní útoky přežily. Ester jsem ale pomohla. Dala jsem jí práci, hodně jedla, mohla se koupat v teplé vodě...

...Každý to věděl, že jsem se k ní chovala dobře. Kdyby nic, ulehčila jsem jí život v lágru. Byly jsme obě těhotné. Měla jsem dost starostí se svým děckem, nemohla jsem pečovat též o to její. Vzal si je doktor Mengele. Víc nevím! Mrzí mě, že její dítě nepřežilo, že zemřela i ona...“

Byl v šoku, snažil si namluvit, že celá ta osvětimská kauza je jen židobolševická propaganda. Říkal si, že až bude právník, svoji matku očistí a odhalí to světové spiknutí. Pracovala v berlínské nemocnici jako vrchní sestra a pacienti si ji nemohli vynachválit za její ohleduplnost.

Důkazy ho vyděsily, pár měsíců se marně spoléhal na justiční omyl, na odhalení pokračující protiněmecké konspirace, kojence za zločince ale považovat nemohl. Znenáviděl obě strany.

Gizellu Schwarzovou propustili ze zdravotních důvodů z vězení o čtyři roky dřív a musela na operaci srdce, potom do sanatoria. Pak už zdařile přežívala v Berlíně, ve vilce na konci šťastné Holbainovy ulice, na níž za celou válku dopadly jen dvě bomby.

Měla přízeň hvězd. Neproklínala osud, naopak. Dal jí syna, co měl vlasy i oči po ní. Skoro osmnáct roků mateřského štěstí brala jako nejúžasnější dar, za který vděčila největšímu krveprolití. Takový už osud byl; neřestný k poctivcům a blahosklonný k lotrům.

Kdyby to bylo na Židech, doživotně by skučela od muk pekelných ve vězeňské samotce, hladová a nemytá, až by sama škemrala o smrt. Marně, musela by v té bídě bíd dožít, aby trpěla, jako její oběti. Osud však přece jen trestal; její milovaný Dolfi se začal své matky bát.

Mladík byl z toho všeho bezradný; do té doby zuřil na celý svět, že tak hrozivě zničil Německo. Jeho zemi. Teď se ocitl ve dvojitěm ohni. Slyšel, že mladí Židé v jeho věku, pokud přežili, byli už dávno muži. Chtěl být též mužem, aby mohl prchat světem. Jen alibisticky prchat; roli nehrál směr, jenom rychlost, s jakou by se dostal co nejdál od rodinné hanby.

Věděl ale, že kdyby utíkal celý život, stejně by před svým prokletím neutekl. Šílená pravda o bachařce z Osvětimi ho zasáhla navždy; jak se měl smířit s tím, že se jí narodil v děsivém židovském hrobě. Proto neměl Židy rád. Nebýt jich, nikdy by tolik netrpěl. V dotčeném vědomí si hřál výčitku; oni už nežili, on žil. Nesnášel je, mohli za jeho trauma.

Přestal mít rád i svou matku. Nebýt její posedlosti ničit Židy, mohl být třeba diplomatem. Místo toho byl jen zhrzené nic. Přerušil studia a ve dvaceti se oženil, aby přišel na jiné myšlenky. Vzal si Annu Saldrovou, drobnou dívku s věčně provinilým úsměvem, dceru jednoho z řidičů českého zastupitelstva a přestěhovali se do Čech, později do Ostravy.

Byl to jen zbabělý útěk z pudu sebezáchovy. Stal se rubačem na šachtě, jeho žena dostala za rozhrěšení práci knihovnice v politické škole. Kdo mohl, prchal z východu na západ, oni obráceně. Táhl v sobě káru psance, těžkou od harampádí dávných vin.

Napřed děti nechtěl. Báł se, jak jim řekne kdo je, kde se narodil a komu. Jeho žena Anna ale na dítěti trvala. Tak přišla na svět Rita. Teprve v první třídě jí řekli, že její otec je Němec. Z těch hodných. Kdyby byl z těch zlých, nedovolili by mu přece žít v Čechách, ani na Moravě.

Během svých prvních prázdnin na Valašsku jí začalo být divné, proč má jen jednu babičku a jednoho dědečka, když ostatní děti jich mají nejmíň po dvou. Nutná informace obsahovala milosrdnou lež, že její němečtí prarodiče padli ve válce.

S dětskou zvědavostí a školními osnovami přišlo i pátrání, na které straně berlínská babička s dědou bojovali. A to byl čas na úplnou pravdu. Nesla ji těžce, bála se spolužáků, a když vše vyšlo najevo, nastaly její krušné boje o čest zbývajících členů rodiny Černých.

Postupně se ozbrojila imunitou vzdoru a to už byl jen krok k hrané pýše. Nebyla-li lepší než ostatní, byla rozhodně jiná. Árijská. Věděla, že to byla směšná póza, ale lepší, než aby neměla žádnou. Stejně se bála; nejmíc genů Gizelly Schwarzové, že v sobě mohla mít její zhoubnou esesmanskou krev.

Věřila, že jediný, kdo ji mohl zkrotit, byl romantický světoběžník Jan